

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1To/68/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1621010213
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marcela Kosová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1621010213.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Marcely Kosovej a členov senátu JUDr. Petra Šamka a Mgr. Petra Lizúcha, v trestnej veci obžalovaného D. G., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/, písm. j/ Tr. zák., o odvolaní obžalovaného D. G. proti rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 7T/27/2021 zo dňa 07.04.2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 14. júna 2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovaného D. G., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Malacky sp.zn. 7T/27/2021 zo dňa 07.04.2022 bol obžalovaný D. G. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/, písm. j/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

napriek zákonnej vyživovacej povinnosti prispievať na výživu svojich detí - J. G., nar. XX.XX.XXXX, J. G., nar. XX.XX.XXXX, D. G. nar. XX.XX.XXXX a E. G., nar. XX.XX.XXXX, všetky bytom E., H. 5, vyplývajúcej mu z ustanovenia § 62 zákona o rodine, deklarovanej mu i rozsudkom Okresného súdu Malacky č. k. 9P/220/2019 zo dňa 15.07.2020, právoplatným dňa 19.08.2020, ktorým bol zaviazaný prispievať na výživu J. sumou 70,- Eur, J. sumou 70,- Eur, D. sumou 60,- Eur a E. sumou 50,- Eur mesačne počnúc dňom 19.08.2020 vždy do 15. dňa príslušného mesiaca vopred k rukám matky oprávnených detí E. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Malacky, Partizánska 5, pričom obvinenému bolo výživné na oprávnené deti určené predbežnou otázkou podľa § 7 odsek 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov za obdobie od 01.07.2019 do 18.08.2020 mesačne vo výške 70,- Eur na J., 70,- Eur na J., 60,- Eur na D. a 50,- Eur na E., si túto povinnosť neplní od júla 2019 až do 30.09.2021 vo vzťahu k maloletým deťom J., nar. XX.XX.XXXX, D., nar. XX.XX.XXXX a E., nar. XX.XX.XXXX, odkedy sa obžalovaný o maloleté deti stará a vyživuje ich a od júla 2019 doposiaľ vo vzťahu k mal. J., nar. XX.XX.XXXX, s výnimkou platby 250,- Eur, ktorú poukázal v apríli 2021 k rukám oprávnenej osoby, a platieb 200,- Eur v máji 2021, 350,- Eur v júli 2021, 300,- Eur v auguste 2021, ktoré poukázal so súhlasom oprávnenej osoby na účet A. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., D. XXX, v dôsledku čoho mu vznikol na výživnom dlh voči oprávnenej osobe najmenej vo výške 6.086,33 Eur (ku dňu 07.04.2022), pričom obvinený v rozhodnom období nebol vedený ako uchádzač o zamestnanie, nepoberal dávku v hmotnej núdzi ani štátne sociálne dávky, nepoberal dôchodkovú ani nemocenskú dávku ani dávku v nezamestnanosti a peniaze na živobytie si zabezpečoval doposiaľ nezisteným spôsobom spoliehajúc sa na nepreukázanie výšky svojich príjmov.

Okresný súd uložil obžalovanému podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., s poukazom na § 38 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere jeden rok. Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil. Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil obvinenému skúšobnú dobu v trvaní dva roky a podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 51 ods. 4 písm. e/ Tr. zák. obvinenému uložil povinnosť zaplatiť v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia zameškané výživné.

Proti tomuto rozsudku obžalovaný prítomný na hlavnom pojednávaní zahlásil ihneď po jeho vyhlásení odvolanie, ktoré do začatia verejného zasadnutia odvolacieho súdu neodôvodnil.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie na hlavnom pojednávaní výsluchom obžalovaného, zákonnej zástupkyne E. W., výsluchom svedkyne A. H., prečítaním listinných dôkazov. V dôvodoch napadnutého rozsudku uviedol, že obžalovaný sa necíti byť vinným, lebo vykonával platby typickým aj netypickým spôsobom, pričom podrobne opísal obsah jeho výpovede. Svedkyňa E. W., matka detí, do rúk ktorej mal obžalovaný platiť výživné, ako aj jej dospelá dcéra (nevlastná dcéra obžalovaného) podrobne uviedli okolnosti neplatenia výživného obžalovaným na maloleté deti.

Okresný súd ďalej uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Malacky z 15. júla 2020, sp. zn. 9P/220/2019, právoplatným dňa 19. augusta 2020, bola schválená rodičovská dohoda, ktorou bola okrem iného obžalovanému uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej E. G. výživným vo výške 50,- Eur mesačne, maloletého D. G. výživným vo výške 60,- Eur mesačne, maloletej J. G. výživným vo výške 70,- Eur mesačne a maloletej J. G. výživným vo výške 70,- Eur mesačne, a to k rukám matky maloletých detí E. W. vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred počnúc vykonateľnosťou rozsudku. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 25.03.2021 vyplýva, že obžalovaný nebol k uvedenému dátumu vedený v evidencii ako uchádzač o zamestnanie, pričom posledná evidencia bola v období od 31.03.2005 do 08.06.2005. Zo správy tiež vyplynulo, že matka maloletých detí E. W. bola vedená ako uchádzačka o zamestnanie v období od 15.06.2020 do 14.12.2020, kedy bola vyradená z evidencie z dôvodu vzniku pracovného pomeru od 15.12.2020. Matke maloletých detí boli vyplácané prídavky na maloleté deti. Zo správy Sociálnej poisťovne Bratislava zo dňa 18.03.2021 vyplýva, že obžalovaný, ani E. W., neboli v uvedenom období poberateľmi dôchodkových dávok. Zo správy Daňového úradu Malacky zo dňa 24.03.2021 vyplynulo, že obžalovaný ako daňový subjekt, nepodal daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie rokov 2019 a 2020. Z výpisu zo živnostenského registra obžalovaného zo dňa 25.03.2021 súd zistil, že obžalovaný bol v uvedenom období evidovaný ako živnostník pod IČO-m: XXXXXXXXXX a to od 30.08.2017, s miestom podnikania S. XXXX/XX, E.. Z predložených bankových potvrdení o úhrade výživného vyplývajú úhrady výživného zo strany obžalovaného, ktoré boli uhradené na bankový účet A. H., dcéry E. W., a to vo výške 250,- Eur dňa 15.04.2021, 200,- Eur dňa 17.05.2021, 350,- Eur dňa 08.07.2021 a 300,- Eur dňa 20.08.2021.

Okresný súd k výroku o vine uzavrel, že obžalovaný výživné v rozhodnom období neplatil, okrem štyroch čiastočných úhrad spolu vo výške 1.100,- Eur. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že bol povinný platiť výživné na maloleté deti od júla 2019, kedy opustil spoločnú domácnosť. V období po opustení spoločnej domácnosti, napriek jeho tvrdeniam, že pracoval, neplnil si vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom, ktoré zostali žiť v spoločnej domácnosti s matkou E. W.. Obhajoba obžalovaného pritom spočívala v tom, výživné okrem preukázaného bankovými dokladmi, platil deťom priamo do rúk, čím si riadne splnil vyživovaciu povinnosť. Obžalovaný mal však zákonnú povinnosť deklarovanú rozhodnutím súdu plniť do rúk matky maloletých detí a nie maloletým deťom, ktorým podľa jeho tvrdenia plnil v rozsahu 5-10,- Eur v neidentifikovanom časovom období, pričom nebolo preukázané, či išlo o úhradu výživného, ktoré by sa však ani v tomto rozsahu nemohlo považovať za riadne plnenie určenej vyživovacej povinnosti, ktoré bolo hlboko pod hranicou jeho určenej výšky. Nakoľko od podania obžaloby do vyhlásenia rozsudku súdom prvého stupňa uplynulo desať celých mesiacov, bolo potrebné podľa § 122 ods. 13 Trestného zákona upraviť výšku dlžného výživného ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku o bežné výživné, ktoré sa stalo splatným po podaní obžaloby. Pokiaľ ide o sumu dlžného výživného, obžalovanému teda vznikla povinnosť platiť dlžné výživné vo výške 6.086,33 Eur od 01.07.2019 do konca septembra 2021 na štyri maloleté deti spolu vo výške 250,- Eur mesačne a od mesiaca október 2021 na jedno maloleté dieťa (J. G.) vo výške 70,- Eur mesačne so započítaním platieb spolu vo výške 1.100,- Eur až ku dňu rozhodnutia, t.j. 07.04.2022, pričom sa započítalo výživné za mesiac apríl 2022 pre maloletú J. len do dňa vyhlásenia rozsudku, keďže splatnosť zvyšnej časti výživného v rámci mesiaca apríl 2022 ešte nastala; táto nastane až uplynutím 15. dňa v mesiaci.

Okresný súd mal preukázané z výsluchov obžalovaného ako aj svedkyne E. W., že od konca septembra 2021 tri deti R., D. a E., žijú v spoločnej domácnosti u obžalovaného, ktorý sa o ne osobne stará. V tomto rozsahu preto upravil skutkovú vetu podanej obžaloby, keďže od podania obžaloby došlo k zmene v osobnej starostlivosti o maloleté deti. Súd prvého stupňa teda konanie obžalovaného právne kvalifikoval ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., keď obžalovaný

zavinene najmenej dva mesiace v období dvoch rokov neplnil zákonnú povinnosť vyživovať na svoje štyri maloleté deti. Závažnejší spôsob konania v zmysle ods. 3 písm. /) § 207 Tr. zák. je daný dĺžkou obdobia neplnenia vyživovacej povinnosti, a to po dobu viac ako tri roky, čo výrazne zvyšuje závažnosť konania obžalovaného, ako aj tým, že výživné neplatil na štyri maloleté deti - J., J., D. a E., čím bola splnená podmienka podľa § 138 písm. j/ Tr. zák. Úmyselné zavinenie u obžalovaného bolo preukázané tým, že obžalovaný hoci vedel o tom, že má vyživovaciu povinnosť, túto zákonnú povinnosť si vedome neplnil v určenom rozsahu, pričom išlo o nepriamy úmysel v zmysle ustanovenia § 15 písm. b/ Tr. zák., nakoľko obžalovaný vedel, že neplatením výživného ohrozí záujem maloletej aj spoločnosti chránený zákonom a bol s tým uzrozumený. Napriek tomu, že obžalovaný v čase rozhodného obdobia (od 01.07.2019 do vyhlásenia rozsudku) mal adekvátny príjem z výkonu pracovnej činnosti (podľa jeho tvrdenia), na výživu svojich maloletých detí prispel len v období od apríla 2021 do augusta 2021, s výnimkou mesiaca jún 2021. U obžalovaného neboli preukázané žiadne objektívne dôvody, ktoré by indikovali závažné príčiny vecne odôvodňujúce konanie obžalovaného vo vzťahu k jeho povinnosti vyživovať nezaopatrené, maloleté deti.

K výroku o treste okresný súd uviedol, že vychádzal zo závažnosti prečinu, z ktorého bol obžalovaný uznatý vinným, a ktorú určuje zákonodarca stanovením rozpätia trestnej sadzby, pričom v danom prípade je výška trestnej sadzby stanovená rozpätím jeden rok až päť rokov. Prihliadol najmä na spôsob spáchania trestného činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, pomer príťažujúcich a poľahčujúcich okolností, na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Pri úvahách o druhu a výmere trestu vychádzal zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Obžalovaný nemá dosiaľ v registri trestov, ani priestupkov žiaden záznam. V konaní mu nesvedčí ani žiadna príťažujúca, či poľahčujúca okolnosť, pričom obžalovaný pracuje a svojimi majetkovými, zárobkovými, ako i osobnými pomermi zabezpečuje od septembra 2021 osobnú starostlivosť o maloletú J., D. a E., ku ktorým ho viaže určená vyživovacia povinnosť vo veci. Preto s ohľadom na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti nápravy v priamej súvislosti k závažnosti trestného činu a jeho následky, dospel k záveru, že pôsobiť na prevýchovu obžalovaného trestom odňatia slobody, ktorý by bol spojený s jeho výkonom, by bolo neprimerane prísny opatrením nepotrebným na dosiahnutie účelu trestu, ktorý by mal v tomto prípade nepriaznivé následky i pre vyživované maloleté deti, a to s ohľadom na skutočnosť, že obžalovaný je pracujúcim človekom, ktorý svojím príjmom je spôsobilý zabezpečiť osobnú starostlivosť, ako i výživu všetkým vyživovaným deťom. Z uvedených dôvodov obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere jeden rok, čo je na samej dolnej hranici ustanovenej trestnej sadzby pre súdený skutok. Jeho výkon súčasne s použitím ustanovenia § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. odložil na skúšobnú dobu v trvaní dva roky, teda v medziach zákonného rozsahu ustanovenom v § 50 ods. 1 Tr. zák. Obligatórne napokon uložil obžalovanému podľa § 50 ods. 2 v spojení s § 51 ods. 4 písm. e) Tr. zák. povinnosť, aby v skúšobnej dobe podmienčného odsúdenia zaplatil zameškané výživné, na ktoré majú maloleté deti právny nárok.

Krajský súd v Bratislave vykonal verejné zasadnutie, o ktorom obžalovaného upovedomil na adresu, ktorú sám uviedol ako korešpondenčnú adresu, v jeho neprítomnosti ako aj v zmysle § 294 ods. 2 Tr. por. v neprítomnosti oprávnenej osoby E. W.. Krajský súd sa snažil skontaktovať s obžalovaným aj tým spôsobom, že ho písomne vyzval na oznámenie sumy nezaplateného výživného (rovnako aj oprávnenú osobu). Nič z toho nebolo úspešné. Zároveň krajský súd kontaktoval obžalovaného, či si v predmetnom konaní volí iného obhajcu, keďže obhajca, ktorého pôvodne splnomocnil na zastupovanie, zomrel. Napokon teda odvolací súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného za splnenia zákonných podmienok v zmysle § 293 ods. 5 Tr. por.

Krajský súd obžalovaného nepredvolával na verejné zasadnutie, o tomto ho upovedomoval, nakoľko dôvod na jeho predvolanie odvolacím súdom nebol daný. Obžalovaný sa v konaní pred súdom prvého stupňa zúčastnil hlavného pojednávania (aj s obhajcom) ako aj celého dokazovania, zahlásil proti vyhlásenému rozsudku odvolanie viediac, že prokurátor sa podania odvolania vzdal. Vo výzve, ktorá mu bola doručená pred vykonaním hlavného pojednávania, bol poučený podľa § 86 písm. a/ Tr. zák. Poukazujúc teda na § 292 Tr. por. a § 293 Tr. por., predvolanie obžalovaného na verejné zasadnutie prichádza do úvahy v prípade nevyhnutnosti jeho osobnej účasti na verejnom zasadnutí, v ostatných prípadoch argumentum a contrario, sa obvinený o účasti na verejnom zasadnutí len upovedomí (§ 292 ods. 1 prvá veta Tr. por.).

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu prokurátor krajskej prokuratúry navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 315 ods. 1 Tr. por.), primárne konštatoval prípustnosť odvolania (306 ods. 1 Tr. por.) a tým absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por., a preto podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Podľa odvolacieho súdu bolo preukázané, že obžalovaný konaním opísaným v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa naplnil všetky zákonné znaky prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/, písm. j/ Tr. zák. Krajský súd sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, ktorý veľmi podrobne, logicky a presvedčivo nie len vyhodnotil, ale predovšetkým vykonal dokazovanie v predmetnej veci a reagoval aj na obhajobné tvrdenia obžalovaného, ktoré boli jednotlivými dôkazmi vyvrátené. Okresný súd správne reagoval aj na zmenenú situáciu ohľadne starostlivosti o maloleté deti, čo sa odzrkadlilo aj v skutkovej vete napadnutého rozsudku. Doba, po ktorú obžalovaný neplní vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom, ako aj suma dlžného výživného sú výsledkom vykonaných dôkazov vyhodnotených spôsobom, ktorému nie je možné nič vytknúť. Krajský súd preto v tejto časti odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa bez potreby opakovať jednotlivé argumenty stotožňujúc sa s nimi.

Pokiaľ ide o vymeraný trest obžalovanému, okresný súd správne a zákonne vyhodnotil všetky zásady ukladania trestov, správne ustálil aj (ne)existenciu priťažujúcich a poľahčujúcich okolností, správne prihliadol na osobu obžalovaného, okolnosti skutku, pričom konkrétna výmera uloženého trestu odráža všetky takto vyhodnotené kritériá pre ukladanie trestu.

Ani príliš prísny, ale ani príliš mierny trest nepôsobia výchovne. Uložený trest okresným súdom spĺňa aj požiadavku generálnej prevencie, korešponduje s účelom trestu v zmysle ustanovenia § 34 ods. 1 Tr. zák. Len trest vymeraný s maximálnym ohľadom na charakter jednotlivého prípadu môže byť trestom primeraným, a teda aj zákonným. Nesmie byť ukladaný mechanicky, či ide o druh toho ktorého trestu alebo aj jeho výmeru, bez zváženia všetkých okolností konkrétneho prípadu a pomerov páchatel'a. Trest je opatrením štátneho donútenia, ktorý sa ukladá páchatel'ovi za spáchaný trestný čin, môže priamo postihnúť len páchatel'a trestného činu (zásada personality trestu), je následkom trestného činu, a preto musí byť úmerný spáchanému trestnému činu (zásada proporcionality trestu). Základnou funkciou trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred páchatel'mi, ktorá sa uskutočňuje jednak prvkom donútenia a jednak prvkom výchovy. Trest vyjadruje aj morálne odsúdenie páchatel'a trestného činu. Pri ukladaní trestu súd prihliadne najmä na spôsob spáchanie činu, jeho následok a zavinenie, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti jeho nápravy. Osobu páchatel'a treba vyhodnotiť vo všetkých súvislostiach i z hľadiska prognózy jeho budúceho vývoja správania sa v spojitosti so spáchaným trestným činom, významný je spôsob života a správanie sa obžalovaného, či jeho postoj k spáchanému trestnému činu.

Okresný súd pri ukladaní trestu nerezignoval na zákonné kritériá stanovené pre určovanie druhu a výmery trestu, ani na zásady jeho ukladaniu s prihliadnutím na konkrétny prípad, a dodržal tak princíp úmernosti represie, aby táto neprekročila mieru nevyhnutnú pre splnenie účelu trestu. Zákonne postupoval aj pri uložení povinnosti obžalovanému spočívajúcej v zaplatení dlžného výživného počas plynutia stanovenej skúšobnej doby, t.j. v tomto prípade v lehote dvoch rokov.

Zhrnúc vyššie uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je zákonné a správne, a preto odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol. Senát rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.